

Národní fronta – místní výbor Kvíčovice

1973–1987

Inventář

EL NAD č.: 2017

AP č.: 537

Monika Žáčková

Horšovský Týn 2019

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	5
III. Archivní charakteristika archivního fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	6
Seznam použitých pramenů a literatury	7

Příloha:

Seznam použitých zkratk	8
-------------------------	---

Inventární seznam	9
--------------------------	----------

I. Vývoj původce archiválií

Preferovaná forma jména původce: Národní fronta Místní výbor Kvíčovice

Datum vzniku: 1971

Datum zániku: 1990

Původcem archivního fondu Národní fronta – místní výbor Kvíčovice je Místní výbor Národní fronty Kvíčovice (MV NF). MV NF neměly vlastní sekretariát, schůze se většinou konaly v prostorách místního národního výboru (MNV) nebo v kulturních zařízeních obce.

Národní fronta, ustavená již na jaře 1945 na podkladě Košického vládního programu, se stala trvalou politickou základnou veřejného života. Pevnou organizační strukturu však dostala až po únoru 1948, kdy byly vytvářeny akční výbory Národní fronty všech stupňů.

Místní akční výbory Národní fronty (MAV NF) se ustavovaly ze zástupců všech složek Národní fronty, tedy politických stran, celonárodních organizací a případně dalších složek, které v obci vyvíjely činnost, na základě delegačního principu.¹ Počet členů MAV NF nebyl přesně stanoven, zprvu však neměl být větší než dvanáct. Určoval se podle počtu organizací a složek v obci a podle velikosti obce. Vedoucí postavení v MAV NF měla Komunistická strana Československa (KSČ).

Funkce v MAV NF byly označovány jako „čestné“, zpravidla se volil předseda, místopředseda a jednatel MAV NF. Předseda měl za úkol svolávat schůze MAV NF, řídit práci MAV NF, udržovat styk s okresním akčním výborem Národní fronty (OAV NF) na různých aktivech a konferencích, místopředseda měl astupovat předsedu v jeho nepřítomnosti a starat se o plnění plánu práce obce. Jednatel vedl kartotéku MAV NF, vyřizoval administrativu MAV NF, spolu s předsedou podepisoval odeslanou poštu, dohlížel na činnost masových organizací v obci, pořizoval zápisy ze schůzí MAV NF a zasílal je v opise na OAV NF.

Schválení Místního akčního výboru Národní fronty v Kvíčovicích projednával OAV NF Horšovský Týn 1. března 1948. Podle seznamu členů MAV NF z 22. dubna 1948 jej řídilo devět členů, zástupců společenských organizací fungujících v obci (místní organizace KSČ, Československé sociální demokracie, Sokola, Jednotného svazu českých zemědělců, Svazu české mládeže, Sboru dobrovolných hasičů, Ústřední rady odborů a Sportovního klubu Slovan Kvíčovice). Prvořadým úkolem MAV NF bylo provádět tzv. „očistu politického a veřejného života“ od „reakčních živlů“ a „nespolehlivých“ funkcionářů a očistit společnost od všech odpůrců KSČ. Nedostatečnou pravomoc k této činnosti akčních výborů Národní fronty legalizoval, v podstatě se zpětnou platností, zákon č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů.

Akční výbory Národní fronty ukončily svoji činnost během roku 1954 v souvislosti s dokončením „očisty“ a s tehdy připravovanými volbami do národních výborů. Jejich organizační strukturu založenou na územním principu převzaly výbory Národní fronty různých stupňů.² Víceméně se jednalo pouze o formální změnu, postupně z názvů akčních výborů Národní fronty vymizelo označení „akční“. Činnost MV NF se de facto omezila na řízení a kontrolu nad státně politickými akcemi, kulturními akcemi, osvětovou činností a činností jednotlivých společenských organizací.

¹ V sídle farností měl být do místního akčního výboru Národní fronty kooptován ihned po založení farního výboru Katolické akce jako člen místního akčního výboru Národní fronty také jeden jeho zástupce.

² Nejvýše stál ústřední výbor, jemu byly podřízeny krajské výbory a městské výbory Prahy, těm podléhaly okresní výbory a okresním výborům městské, obvodní a místní výbory Národní fronty.

Počátkem šedesátých let dvacátého století stagnovala činnost většiny menších MV NF, aktivně pracovaly převážně jen městské výbory NF a MV NF ve větších obcích. Kdy přesně ukončil činnost MV NF v Kvíčovicích, se prozatím nepodařilo dohledat.³

K opětovnému ustavení MV NF v Kvíčovicích došlo 21. září 1971 na společné výborové schůzi Vesnické organizace KSČ Kvíčovice (VO KSČ) a VO KSČ Neuměř. Řídilo jej 11 členů (převážně členů KSČ) v čele s předsedou J. Pinkerem. V té době měl platnost dokument nazvaný „Národní fronta Československé socialistické republiky a hlavní principy její činnosti“, který schválila 27. ledna 1971 celostátní konference Národní fronty Československé socialistické republiky. Platil až do ukončení činnosti Národní fronty. Činnost Národní fronty se měla soustředit (pod vedením KSČ) na získávání a politické sjednocování tříd a společenských vrstev sdružených ve společenských organizacích a v politických stranách. Současně Národní fronta sjednocovala a koordinovala jejich všeobecnou politickou činnost v souladu s programem a usneseními KSČ. Do působnosti MV NF Kvíčovice náležely mimo obce Kvíčovice také Všekary, Štichov a do roku 1986 i Neuměř. Od 28. dubna 1977 se stal předsedou MV NF J. Vrzal.

V roce 1987 MV NF Kvíčovice sdružoval 11 členských organizací a vedlo jej 13 členů. Zasedání MV NF se konala zhruba jednou měsíčně a činnost MV NF se orientovala především na zabezpečení jednotlivých státně politických akcí (například oslav k výročí osvobození Československa, Velké říjnové socialistické revoluce, Měsíce československo-sovětského přátelství, Mezinárodního dne žen, mírových ohňů apod.), na plnění úkolů v souvislosti s volbami do zastupitelských sborů, s volbami do občanských výborů, na plnění volebního programu NF či pomoc v zemědělství. MV NF při svých jednáních projednával též činnost jednotlivých organizací a věnoval pozornost tzv. názorné agitaci.

V souvislosti s politickým vývojem v Československu po 17. listopadu 1989 došlo zákonem č. 135/1989 Sb.⁴ ke zrušení článku čtyři Ústavy Československé socialistické republiky z roku 1960 o vedoucí úloze KSČ a článek šest byl upraven tak, že „Národní fronta je politickým výrazem svazku národů a národností, sociálních vrstev a zájmových skupin. Mohou se v ní sdružovat politické strany, společenské a zájmové organizace“. Ústřední výbor Národní fronty Československé socialistické republiky ukončil rozhodnutím organizací v něm sdružených činnost 7. února 1990. Národní fronta jako celek tímto dnem zanikla, její majetek připadl státu. Nižší složky byly uvedeny do klidového stavu a v průběhu roku 1990 svou činnost také ukončily.⁵ Činnost ukončil i MV NF v Kvíčovicích.

³ Postupné změny politické situace se odrážely i v činnosti Národní fronty. Po událostech zvaných „Pražské jaro“ byl 13. září 1968 přijat zákon č. 128/1968 Sb., o Národní frontě, umožňující existenci a činnost jen těm politickým stranám a organizacím, které jsou sdruženy v Národní frontě. Na základě tohoto zákona Ústřední výbor Národní fronty České socialistické republiky vytvořil „Statut Národní fronty České socialistické republiky“, který definoval principy činnosti a organizační strukturu organizace. Nejprve došlo k rozšíření a přestavbě stávajících MV NF ve větších obcích a postupně se opět ustavovaly MV NF i v menších obcích. K 30. září 1973 jich na domažlickém okrese bylo ustaveno čtyřicet šest. Zmiňovaný zákon o Národní frontě neplatil dlouho, v prosinci roku 1970 byl zrušen zákonem č. 146/1970 Sb., kterým se ruší zákon č. 128/1968 Sb., o Národní frontě, neboť úloha Národní fronty Čechů a Slováků byla v podstatě zakotvena v Ústavě Československé socialistické republiky. Zrušením zákona zanikla také platnost „Statutu Národní fronty České socialistické republiky“.

⁴ Ústavní zákon č. 135/1989 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky.

⁵ Dne 20. září 1990 schválilo Federální shromáždění ústavní zákon č. 376/1990 Sb., kterým se mění Ústava České a Slovenské Federativní Republiky, ve znění pozdějších předpisů. V tomto zákoně je článek o existenci Národní fronty zcela vypuštěn, uvádí pouze článek o vypořádání majetku, který spravovala bývalá Národní fronta.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Archivní fond Národní fronta – místní výbor Kvíčovice vznikl v roce 2018 při pořádání archivního fondu Národní fronta – okresní výbor Domažlice (EL NAD 551), kdy zpracovatelka přesunula do nově vzniklého archivního fondu Národní fronta – místní výbor Kvíčovice jednu úřední knihu z let 1981–1987 a jeden karton spisů z let 1973–1983 (č. j. SOAP/010-0614/2018). Jednalo se o materiál, který pocházel z přímé činnosti MV NF Kvíčovice.

Ukládání vyřízených písemností orgánů Národní fronty se řídilo „Dohodou mezi Ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky a Ministerstvem vnitra České socialistické republiky (archivní správou)“ z roku 1978 a „Skartačním plánem pro uschovávání a vyřazování písemností orgánů Národní fronty“. O uložení dokumentů MV NF Kvíčovice či o jejich případných ztrátách nejsou k dispozici žádné informace.

Původce pravděpodobně neměl žádný spisový plán a archiválie nenesou žádné stopy ukládacího systému.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Národní fronta – místní výbor Kvíčovice obsahuje archiválie pocházející z let 1973–1987. Tvoří ho jedna úřední kniha a jeden karton.

V inventárním seznamu jsou archiválie rozděleny do dvou oddělení: orgány MV NF a úřední agenda MV NF. Do oddělení orgány MV NF jsou zařazeny zápisy, usnesení a prezenční listiny ze schůzí MV NF a společných schůzí MV NF a VO KSČ (inv. č. 1). Z důvodu malého množství dochovaných zápisů ze schůzí jsou všechny seřazeny chronologicky v jedné řadě. Ostatní archiválie (inv. č. 2–4) jsou zařazeny do oddělení úřední agenda MV NF.

Inventární jednotku tvoří v inventárním seznamu jednotlivá kniha, soubor zápisů nebo věcná skupina archiválií v podobě aktového materiálu za celé dochované časové období. Rozlišení typu archiválie odpovídá také příslušná evidenční jednotka.

Po formální stránce je inventář zpracován podle metodického pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-0767/2010 z 12. března 2010 s přihlédnutím k dodatku metodického pokynu z roku 2014 č. j. SOAP/006-01300/2014 a dále podle metodického návodu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra, kterým se vydávají nová Základní pravidla pro zpracování archiválií č. j. MV-46913/AS-1/AS-2013.

Archivní fond Národní fronta – místní výbor Kvíčovice je z hlediska úplnosti stavu zachování archiválií označen jako torzovitý.

Během pořádání nebyly z důvodu přehodnocení významu či multiplicity vyřazeny žádné archiválie.

Spisy mají převážně strojopisnou podobu, rukopisné jsou zejména zápisy ze schůzí MV NF.

Fyzický stav archiválií je dobrý, archiválie nejsou poškozeny. Jazykem archiválií je čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Nejvýznamnější archiválie archivního fondu Národní fronta – místní výbor Kvíčovice představují, ač neúplně dochované, zápisy ze schůzí MV NF a společných schůzí MV NF a VO KSČ Kvíčovice (inv. č. 1). Odráží se v nich činnost Národní fronty v obci, ovšem pro vytvoření ucelenějšího obrazu o jejím fungování v Kvíčovicích je nezbytné ke studiu využít archivní fond Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn (EL NAD 570), Národní fronta – okresní výbor Domažlice (EL NAD 551) a Národní fronta – okresní výbor Stod (EL NAD

904), uložený ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích.⁶ Místní výbory Národní fronty se řídily usneseními okresního výboru Národní fronty, plnily jeho úkoly a zasílaly mu zprávy o činnosti. Činnost MV NF projednávala také VO KSČ Kvíčovice. MV NF spolupracoval rovněž s Místním národním výborem Kvíčovice, od 1. července 1984 s Městským národním výborem Holýšov, respektive s Občanským výborem Kvíčovice, Občanským výborem Neuměř, Občanským výborem Štichov a Občanským výborem Všekary.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně archivní fond Národní fronta – místní výbor Kvíčovice v roce 2019 uspořádala a archivní pomůcku sestavila Monika Žáčková.

Horšovský Týn dne 27. 11. 2019

Monika Žáčková

⁶ Do roku 1949 náležela obec Kvíčovice do soudního a správního okresu Horšovský Týn. V roce 1949 se podle vládního nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů v českých zemích staly Kvíčovice obcí nově utvořeného okresu Stod a počínaje 1. červencem 1960 obcí okresu Domažlice.

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond *Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn*, kar 1, inv. č. 3.

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond *Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn*, kar 9, inv. č. 37.

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond *Národní fronta – okresní výbor Domažlice*, kar 65, inv. č. 282.

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond *Národní fronta – okresní výbor Domažlice*, kar 68, inv. č. 282.

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond *Národní fronta – okresní výbor Domažlice*, kar 79, inv. č. 291.

PEŠŤÁK, Michael. *Národní fronta – krajský výbor Plzeň (1939) 1948–1990 : inventář* [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 610]. Státní oblastní archiv v Plzni, 2007.

ŽÁČKOVÁ, Monika. *Místní národní výbor Kvíčovice (1926) 1945–1984 : inventář* [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 360]. Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, 2012.

ŽÁČKOVÁ, Monika. *Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn 1948–1959 : inventář* [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 496]. Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, 2019.

Literatura

BĚLINA, Pavel a kol. *Kronika Českých zemí*. Praha : Fortuna Print, 1999.

ČAPKA, František. *Dějiny zemí Koruny české v datech*. Praha : Libri, 1999.

GARKISCH, Miloš – TOPINKA, Jiří. *Národní fronta – okresní výbor Beroun 1948–1990 : inventář* [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 83]. Státní okresní archiv Beroun, 2010 [online], [cit. 2017–01–12]. Dostupné z <<http://soapraha.bach.cz/mrimage/soapraha/proxy/cz/archives/soap/CZ-221202010/inventare/dao/documents/OVNFBeroun.pdf>>.

K práci místních a městských výborů Národní fronty : metodická pomůcka. Praha : Ústřední výbor Národní fronty ČSSR, 1987.

KAPLAN, Karel. *Národní fronta 1948–1960*. Praha : Academia, 2012.

MATOUŠEK, Stanislav – TRÁVNÍČEK, Tomáš. *Národní fronta ČSSR v období budování socialistické společnosti*. Praha : Svoboda, 1989.

MLÝNSKÝ, Jaroslav. *Únor 1948 a akční výbory Národní fronty*. Praha : Academia, 1978.

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
ČSSR	Československá socialistická republika
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ev. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
inv. č.	inventurní číslo
kar	karton
KSČ	Komunistická strana Československa
MAV NF	místní akční výbor Národní fronty
MNV	místní národní výbor
MV NF	místní výbor Národní fronty
OAV NF	okresní akční výbor Národní fronty
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
ukn	úřední kniha
VO KSČ	Vesnická organizace Komunistické strany Československa

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
I. Orgány MV NF			
1	Zápisy ze schůzí MV NF a společných schůzí MV NF a VO KSČ Kvíčovice 18. 4. 1973 – 12. 4. 1983	1973–1983	kar 1
II. Úřední agenda MV NF			
A. Úřední knihy			
Účetní			
2	Pokladní kniha MV NF Kvíčovice	1981–1987	ukn 1
B. Spisy			
3	Plán práce MV NF Kvíčovice	1976–1977	kar 1
4	Hospodaření MV NF Kvíčovice	1983–1986	kar 1

Název archivní pomůcky:	Národní fronta – místní výbor Kvíčovice
Značka archivního fondu:	NF MV Kvíčovice
Časové rozmezí:	1973–1987
Počet evidenčních jednotek:	2 (1 úřední kniha, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	4
Rozsah v bm:	0,11 bm
Stav ke dni:	27. 11. 2019
Zpracovatel(é) archivního fondu:	Monika Žáčková
Zpracovatel(é) archivní pomůcky:	Monika Žáčková
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Radka Kinkorová dne 27. 11. 2019 – č. j. SOAP/10-699/2019